

Vzdělávací obor: **Člověk a jeho svět**

Očekávaný výsledek učení: CJS-CJS-003-ZV5-0013

Porovná, jak lidé žili dříve a jak žijí dnes.

Popis úrovně Na cestě

- Identifikuje rozdíly mezi minulostí a současností s využitím názorných příkladů.

Simulace práce na poli dnes a dříve

Autorky materiálu: Mgr. Lenka Peštálová, Mgr. Dana Ticháčková

Anotace

Aktivita je zaměřena na pantomimické předvedení/dramatizaci, jak se lišila práce na poli v minulosti a jak vypadá dnes. Žák si uvědomí rozdíly v používaných nástrojích, technologiích a náročnosti práce. Zamýšlí se nad postupy, které se v zemědělství používají dnes i s ohledem na problematiku udržitelného způsobu hospodaření. Vhodně zvolené vzdělávací strategie popsané v ilustraci směřují k rozvoji klíčových kompetencí k podnikavosti a pracovní a k občanství a udržitelnosti.

Popis realizace

1. Motivační diskuse

- Jak si představujete, že lidé pracovali na poli dříve?
- A jak dnes?
- Společně si povědí a ukážou, jaké nástroje a stroje se používaly v minulosti (motyka, kosa, ruční setí) a jaké dnes (traktor, secí stroj, kombajn, GPS technologie).
- Učitel pustí videoukázky:

Zemědělská krajina – úvod: <https://edu.ceskatelevize.cz/video/1585-zemedelska-krajina-pole-ii>

Jak funguje secí stroj: <https://edu.ceskatelevize.cz/video/8228-seci-stroj>

2. Hraní rolí: Práce na poli – dříve a dnes

- Žáci se náhodným losem rozdělí na skupiny. Každá skupina si vylosuje zadání: Dříve a Dnes. Zadání lze připravit vícekrát podle počtu skupin. Ve skupinách si rozdělí činnosti tak, aby se do plnění zadání zapojili všichni členové skupiny.
- Každá skupina dostane sadu jednoduchých pomůcek (podle vylosovaného zadání), promyslí a pantomimicky předvede setí na poli.
- Před zahájením činnosti učitel představí a s žáky společně prodiskutuje kritéria, podle kterých bude zřejmé, jak zadání splnili:
 - Do spolupráce se zapojí všichni členové skupiny.
 - Z předvedení skupiny bude zřejmé, zda se jedná o práci na poli Dříve, nebo Dnes.

Skupina Dříve: Ruční setí

Pomůcky: lžíce či vařečka – jako motyka, malé předměty (korálky, fazole, rýže, papírové kuličky) jako semínka, provázek nebo papírový pásek pro vyznačení řádků na „poli“ na podlaze, školní zahradě, pozemku.

Příklad řešení – pantomima: každý žák si připraví řádky (papírové lepicí pásky, izolepa), „sází“ ručně korálky do připravených řádků (na podlaze, školní zahradě, pozemku), „okopává“ řádky vařečkou a „sklízí“

Skupina Dnes: Setí pomocí strojů

Pomůcky: krabice jako traktor – secí stroj, malé předměty (korálky, fazole, rýže, papírové kuličky) jako semínka, provázek nebo papírový pásek pro vyznačení řádků na „poli“, na podlaze, školní zahradě, pozemku, plastový kelímek/trychtýř nebo rulička od papírových utěrek jako zásobník osiva.

Příklad řešení – pantomima: jeden žák „řídí traktor“ (krabice) s GPS, další žáci předvádějí a obsluhují zásobníky secího stroje a sypou semínka ze zásobníku do řádků, případně pomocí jimi vytvořeného mechanismu (např. otáčením kelímku s otvorem, kterým semínka vypadávají). Další žáci předvádějí zahrnovač řádků stroje.

- Každá skupina odpoví na otázky, jak podle nich vypadala práce na poli dříve a jak vypadá dnes, odpovědi zaznamená na flipchart a následně představí ostatním.
- Který způsob práce na poli byl náročnější a proč?
- Jaké jsou výhody a nevýhody obou způsobů? Proč si to myslíte?
- Co všechno dnes práci na poli usnadňuje?
- Jaké výzvy řeší zemědělci dnes?

3. Reflexe

Každý žák pomocí nedokončených vět reflektuje svoje zapojení do práce ve skupině:

- Ve skupině jsem ...
- Povedlo se mi ...
- Příště bych mohl(a) zlepšit ...
- Při spolupráci by nám pomohlo ...

Každý žák na jeden lísteček napíše, jak může dnešní zemědělec přispět k udržitelnému hospodaření. Z lístečků vytvoří společnou myšlenkovou mapu.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK k podnikavosti a pracovní Spolupráce a týmová práce KPP-TYM-000- ZV5-001	Podílí se na spolupráci ve skupině.	- Vytvářím různorodé pracovní skupiny, aby se žáci učili spolupracovat s jinými lidmi. - Dbám na to, aby se každý ze členů skupiny zapojil do společné práce. - Sleduji, aby každý dostal příležitost přispívat do týmové spolupráce podle svých možností. - Vedu žáky k reflexi a sebehodnocení zkušeností se spoluprací ve skupině.

KK k občanství a udržitelnosti Zohledňování propojenosti světa KOB-ZPS-000- ZV5-001	<i>Uvědomuje si vzájemnou propojenost společenských a ekologických aspektů různých situací ve svém okolí.</i>	- Podporuji žáky v diskusi zaměřené na udržitelné zemědělství.
--	--	--

Metodický komentář pro učitele

Aktivita podporuje zážitkové učení, rozvoj spolupráce a schopnost srovnávat minulost se současností. Při otázce: Jaké výzvy řeší zemědělci dnes? směřujeme žáky k tématu ochrany půdy, klimatické změny. Pro doplnění informací lze využít tyto zdroje:

<https://faktaoklimatu.cz/temata/krajina-ekosystemy>

<https://klima.clovekvtisni.cz/zmena-klimatu>

<https://edu.ceskatelevize.cz/hledani?q=udržitelné+zemědělství>

<https://trvaleudrzitelnezemedelstvi.cz/clanky/pet-klicovych-zasad-trvale-udrzitelneho-zemedelstvi/>

Popis ověřování

Učitel sleduje (lze použít i jako kritéria pro sebehodnocení):

- Zapojení všech členů skupiny do spolupráce.
- Zda žák dokáže reflektovat svoje zapojení do spolupráce ve skupině.
- Zda je z předvedení skupiny zřejmé, že žáci porozuměli rozdílu v práci na poli dříve a dnes.

Zdroje:

zemědělská krajina <https://edu.ceskatelevize.cz/video/1585-zemedelska-krajina-pole-ii>

jak funguje secí stroj <https://edu.ceskatelevize.cz/video/8228-seci-stroj>